

Gorzów Wlkp., 21 marca 2024 r.

WOJEWODA LUBUSKI

Marek Cebula

PS-V.431.2.2024.SKan

Pani

Agnieszka Hołubowska

Dyrektor

Ośrodka Pomocy Społecznej

w Kostrzynie nad Odrą

Szanowna Pani Dyrektor,

Na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) pracownicy Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. 08 lutego 2024 r. przeprowadzili kontrolę problemową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą (ul. Niepodległości 17, 66-470 Kostrzyn nad Odrą) w zakresie zasadności przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, rzetelności i terminowości realizacji przez organ właściwy wierzyciela obowiązków wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz prawidłowości sporządzania sprawozdawczości.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu zasadności przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego za okres od 1 stycznia 2023 r. do 8 lutego 2024 r.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- *Sylwia Kantarek* – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 25-1/2024 z 2 lutego 2024 r. - przewodnicząca zespołu kontrolnego,
- *Agnieszka Krzemińska* – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 25-2/2024 z 2 lutego 2024 r. - członek zespołu kontrolnego,

Przed przystąpieniem do kontroli zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną pismem z dnia 26 stycznia 2024 r. (znak: PS-V.431.2.2024.SKan).

(akta kontroli str. 1- 16)

Jednostka kontrolowana realizowała zadanie zlecone na podstawie:

- ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993);
- Statutu stanowiącego załącznik do Uchwały Nr LII/344/23 Rady Miasta Kostrzyn nad Odrą z dnia 30 listopada 2023r., w sprawie przyjęcia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą;
- Zarządzenia Nr 15/2023 Dyrektora z dnia 8 listopada 2023 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu organizacyjnego oraz struktury organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą;
- Zarządzenia Nr 44/2024 Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą z dnia 5 lutego 2024 r. w sprawie upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- Zarządzenia Nr 270/2021 Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą z dnia 31 grudnia 2021r. w sprawie upoważnienia pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy, prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych oraz dotyczących spraw świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także wydawania w tych sprawach decyzji;
- Zarządzenia Nr 197/2021 Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą z dnia 15 listopada 2021 r. w sprawie udzielenia Dyrektorowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą upoważnień oraz pełnomocnictw do działania w imieniu Miasta Kostrzyn nad Odrą;
- Zarządzenia Nr 97/2017 Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą z dnia 21 kwietnia 2017r. w sprawie upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- Zarządzenia Nr 78/2016 Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą z dnia 29 marca 2016 r. w sprawie upoważnienia do prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego.

(akta kontroli str.17-55)

W toku kontroli ustalono, co następuje:

Zasadność przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, rzetelność i terminowość realizacji przez organ właściwy wierzyciela obowiązków wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz prawidłowość sporządzania sprawozdawczości – **oceniono pozytywnie z uchybieniami.**

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana zgodnie z obowiązującymi przepisami przyznawała świadczenia z funduszu alimentacyjnego, czy terminowo przyznawała i wypłacała świadczenia, czy prawidłowo sporządzała w tym zakresie sprawozdawczość oraz czy rzetelnie i terminowo realizowała jako organ właściwy wierzyciela obowiązki wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zwanej dalej ustawą. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Badając dokumentację źródłową rodzin, dla których w okresie objętym kontrolą zostało przyznane świadczenie z funduszu alimentacyjnego próbowano ustalić:

I. Czy osoba realizująca kontrolowane zadanie posiada stosowne upoważnienie?

Ośrodek działa w oparciu o statut stanowiący załącznik do uchwały nr LIII/344/23 Rady Miasta Kostrzyn nad Odrą z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą. Strukturę organizacyjną Ośrodka określa regulamin organizacyjny, wprowadzony zarządzeniem Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą Nr 15/2023 z dnia 8 listopada 2023 r.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą zadania z zakresu przyznawania i wypłacania świadczeń wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizowane są przez stanowisko ds. funduszu alimentacyjnego. Z wyjaśnień wniesionych przez Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą zadania te realizowane są przez Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych, w skład którego wchodzi stanowisko, jakim jest inspektor ds. funduszu alimentacyjnego. W regulaminie organizacyjnym Ośrodka brak jest informacji świadczącej o wyodrębnieniu w strukturze organizacyjnej Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych. W § 8 w pkt 9 regulaminu organizacyjnego jednostki w ramach struktury organizacyjnej Ośrodka wyodrębnione zostało stanowisko do spraw funduszu alimentacyjnego. Pracownik na tym stanowisku zajmuje się m.in.: przyjmowaniem i rejestrowaniem wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego; kompletowaniem i weryfikowaniem dokumentów usprawniających do świadczeń; ustalaniem uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego; prowadzeniem postępowania administracyjnego oraz sporządzaniem decyzji w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; prowadzeniem postępowania administracyjnego wobec dłużników alimentacyjnych oraz sporządzaniem decyzji zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; przygotowywaniem list wypłat świadczeń w formie gotówkowej, przelewów na rachunek bankowy oraz przekazów pieniężnych i przekładaniem dyrektorowi Ośrodka do zatwierdzenia; prowadzeniem ewidencji dłużników alimentacyjnych; podejmowaniem działań wobec dłużników alimentacyjnych, przewidzianych w przepisach, w tym przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych oraz odbieranie oświadczeń majątkowych od dłużników; współpracowaniem z komornikami sądowymi w zakresie postępowania wobec dłużników, a zwłaszcza przekazywaniem komornikom informacji mających wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawartych w wywiadach alimentacyjnych i oświadczeniach majątkowych dłużników; przekazywaniem do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Jak wynika z przedłożonych kontrolującym upoważnień, pracownik pełniący funkcję Inspektora ds. funduszu alimentacyjnego posiada upoważnienie z dnia 5 lutego 2024r. wydane Zarządzeniem Nr 44/2024 Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Pracownik ten posiadał wcześniej upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie zarządzenia Nr 97/2017 Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą z dnia 21 kwietnia 2017r. i pełnił on funkcję pracownika administracyjno – biurowego w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą.

W razie nieobecności pracownika na stanowisku inspektora ds. funduszu alimentacyjnego, jego obowiązki pełnią trzej pracownicy na stanowiskach inspektorów w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą, którzy posiadają upoważnienie wydane zarządzeniem Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą Nr 78/2016 z dnia 29 marca 2016 r. do prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach funduszu alimentacyjnego.

Stanowiska pracy zawarte w regulaminie organizacyjnym Ośrodka nie są spójne ze stanowiskami pracy pracowników zajmujących się świadczeniami z funduszu alimentacyjnego widniejącymi w dokumentacji podlegającej kontroli, tj. w upoważnieniach oraz zakresach czynności pracowników.

Nadzór nad prawidłową realizacją powyższych zadań w okresie objętym kontrolą sprawował Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą, który realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów na podstawie upoważnienia wydanego Zarządzeniem Nr 197/2021 przez Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą z dnia 15 listopada 2021 r. W razie nieobecności dyrektora, jego obowiązki w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów pełni pracownik zatrudniony na stanowisku Starszy Specjalista Pracy Socjalnej, który posiada upoważnienie wydane Zarządzeniem Nr 270/2021 Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą z dnia 31 grudnia 2021 r. Dyrektor oraz pracownik na stanowisku Starszy Specjalista Pracy Socjalnej upoważnieni są prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania w tych sprawach decyzji.

W kontroli ustalono uchybienie, jakim jest brak, u czterech pracowników zajmujących się realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą, jak również u dyrektora Ośrodka oraz pracownika zastępującego dyrektora, upoważnienia do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań w tych sprawach oraz przekazywania do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego (art. 8c ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r.).

Uchybieniem w działalności kontrolowanej jednostki są również niespójne zapisy zawarte w regulaminie organizacyjnym, odnośnie struktury organizacyjnej, w oparciu o które działa Ośrodek - brak podziału na poszczególne działy, w ramach których działa Ośrodek oraz różnice w nazewnictwie stanowisk wyodrębnionych w ramach organizacji wewnętrznej Ośrodka a dokumentami związanymi z działalnością jednostki w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(akta kontroli str.17 -55)

II. Zasadność przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Podczas kontroli analizie poddano losowo wybraną dokumentację 16 rodzin pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2024 r.

Kontrolujący stwierdzili, że organ właściwy przyjmował wnioski, zawierające dane określone w art. 15 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy. Wypełnione wnioski oraz zawarte w nich oświadczenia i pouczenia były podpisane przez osoby ubiegające się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Wnioski opatrzone były datą wpływu wniosku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą.

Ponadto stwierdzono, że zgodnie z art. 15a ust. 1 ww. ustawy Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą samodzielnie uzyskiwał i weryfikował od organów podatkowych oraz organów emerytalno-rentowych, dane lub informacje niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Kontrolujący stwierdzili, że do wszystkich wniosków załączone były zaświadczenia organów prowadzących postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji. We wszystkich skontrolowanych teczkach znajdowały się dokumenty potwierdzające zasądzone alimenty.

Zgodnie z art. 15 ust 3 pkt 3 ustawy wnioskodawca zobowiązany jest złożyć oświadczenie o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych do alimentacji. We wszystkich kontrolowanych przypadkach do wniosków wierzycieli zostały załączone oświadczenia o miejscu zamieszkania osób zobowiązanych do alimentacji innych niż dłużnik alimentacyjny.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy świadczenia z funduszu alimentacyjnego w badanym okresie świadczeniowym przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1.209 zł. We wszystkich poddanych kontroli sprawach prawidłowo wyliczono dochód rodziny. W żadnej ze skontrolowanych decyzji nie wystąpiła sytuacja przekroczenia dochodu na osobę w rodzinie powyżej 1.209 zł i tym samym obniżenia kwoty świadczenia o takie przekroczenie (z art. 2a ustawy). W czterech skontrolowanych rodzinach wystąpiła sytuacja zerowego dochodu, w dwóch rodzinach dochód na osobę nie przekroczył 100 zł. , w pięciu rodzinach dochód na osobę mieścił się w przedziale 101 zł – 400 zł, w trzech w przedziale 401 zł – 700 zł, i w dwóch rodzinach odpowiednio: 701 zł – 1.000 zł.

Reasumując – w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą przeprowadzono postępowania w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego z należytą starannością, przyznając świadczenia z funduszu alimentacyjnego zgodnie z przepisami wynikającymi z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W trakcie kontroli ustalono, że we wszystkich kontrolowanych przypadkach wnioski wypełnione były prawidłowo i zawierały komplet wymaganych dokumentów, niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Zatem 100% skontrolowanych decyzji wydanych było w oparciu o kompletny wniosek.

(akta kontroli str. 56 - 87)

III. Rzetelność i terminowość realizacji przez organ właściwy wierzyciela obowiązków wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Podczas kontroli analizie poddano losowo wybraną dokumentację 16 rodzin (zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2024 r., którym w styczniu 2024 r. wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Wnioski o ustalenie

prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na badany okres świadczeniowy przyjmowane były od dnia 1 sierpnia 2023 r., a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną - od dnia 1 lipca danego roku. Jeden wniosek w badanej próbie został złożony w wersji elektronicznej pozostałe wnioski wpłynęły w formie papierowej. W sierpniu 2023 r. do jednostki wpłynęło pięć wniosków. Rozpatrzone zostały do 04 października 2023 r. (termin ustawowy został dochowany). We wrześniu 2023 r. do organu wpłynęło siedem wniosków, a decyzje w sprawie przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydane zostały do 15 listopada 2023 r. W przypadku tych wniosków organ dochował terminu ustawowego określonego w art. 20 ust. 5 – wnioski powinny być rozpatrzone do końca listopada 2023 r. W październiku 2023 r. do jednostki trafił trzy wnioski, a decyzje o przyznaniu świadczenia wydane zostały do 12 grudnia 2023 r. (mieszcząc się w ustawowym terminie, który upływał z końcem grudnia 2023 r.). W listopadzie wpłynął jeden wniosek dnia 08.11.2023 r., a decyzja wydana została w sprawie świadczenia z funduszu alimentacyjnego dnia 16 listopada 2023 r.

Średni czas rozpatrywania wniosków z badanej próby wyniósł 13 dni.

Wszystkie skontrolowane decyzje wydane zostały terminowo.

W skontrolowanych decyzjach organ przyznał świadczenia z funduszu alimentacyjnego w kwocie ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500 zł. W siedmiu przypadkach organ przyznał świadczenie w kwocie mniejszej niż kwota przyznanych alimentów, prawidłowo obniżając kwotę świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W żadnej z kontrolowanych decyzji nie było konieczności przeliczenia kwoty świadczenia na podstawie art. 9 ust. 2a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (sytuacja przekroczenia dochodu na osobę w rodzinie powyżej 1209 zł, obniżenia kwoty świadczenia o to przekroczenie z art. 2a ustawy).

Na podstawie przedłożonych list wypłat świadczeń za okres od stycznia 2023 r. do stycznia 2024 r., kontrolujący stwierdzają, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane są w terminach określonych w decyzjach o przyznaniu świadczenia (zgodnie z ustawowym wymogiem) w okresach miesięcznych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą, jako organ właściwy wierzyciela przekazywał dłużnikom alimentacyjnym:

- informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłacanych osobie uprawnionej,
- informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, wypłaconych osobie uprawnionej zaliczek alimentacyjnych.

Na 16 skontrolowanych dokumentacji 16 rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego organ przekazał ww. informacje do wszystkich dłużników alimentacyjnych. Ponadto organ zobowiązany jest przekazać te same informacje, co dłużnikowi także organowi właściwemu dłużnika. W dziewięciu przypadkach – jednostka była jednocześnie organem właściwym dłużnika, a siedmiu dłużników mieszkało poza gminą. Jak wynika z dokumentacji podlegającej kontroli, jednostka kontrolowana przesyłała, zgodnie z obowiązującymi przepisami, informacje dotyczące dłużników (tj. informacje o przyznaniu świadczenia osobie uprawnionej, stan zadłużenia dłużnika) organom właściwym dłużnika. Jednocześnie jednostka kontrolowana wysyłała pisma do

organów właściwych dłużnika o podjęcie działań zgodnie z art. 3 ust. 5 ustawy. Pisma takie wysłano we wszystkich skontrolowanych sprawach poza tymi, w których organ właściwy wierzyciela był jednocześnie organem właściwym dłużnika.

Kolejnym zobowiązaniem jednostki jako organu właściwego wierzyciela jest przekazywanie do biura informacji gospodarczej – informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułu należności wyptaconych osobie uprawnionej do alimentów z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz z tytułu wyptaconych za liczek alimentacyjnych, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. W Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rozwoju (<https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologia/wykaz-biur-wykonujacych-dzialalnosc-gospodarcza>) wymienione są cztery biura informacji gospodarczej – stan po ostatniej zmianie wprowadzonej 10.07.2023 r. Z wyjaśnień kierownika jednostki kontrolowanej wynika, że jednostka przekazuje informacje gospodarcze o dłużnikach alimentacyjnych co dwa tygodnie. Z przedłożonych informacji o wysłanych informacjach o dłużnikach wynika, że jednostka przekazuje informacje gospodarcze do następujących biur: Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (ERIF), Biuro Informacji Gospodarczej Info Monitor S.A. (InfoMonitor), Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (KRD), Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (KBIG).

Z przedłożonych kontrolującym raportów przesyłu aktualizacji informacji gospodarczej o dłużnikach alimentacyjnych przekazanych do Biura Informacji Gospodarczej wynika, w jakiej dacie utworzono informację, kiedy dokonano przesyłu danych. Raporty zawierają informację: dane dłużnika, data aktualizacji informacji gospodarczej, kwota zadłużenia dłużnika alimentacyjnego. Kontrolujący dokonali analizy raportów z przesłania danych do Biura Informacji Gospodarczej. W kontrolowanych raportach z dn.25 stycznia 2024 r. oraz 08 lutego 2024 r. spośród 16 badanych dokumentacji dłużników w dwóch przypadkach nie dokonano zgłoszenia. Zgodnie z wyjaśnieniami jednostki w przypadku dokumentacji tych dłużników zgłoszenie nie było przekazane z racji nie spełnienia wymogu okresu 6 miesięcznego powstania zaległości (wskazano daty powstania zadłużenia: 24.11.2023 r. oraz 23.10.2023 r.).

W kontrolowanej jednostce rozpatrywano wnioski o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego i dokonywano wyptań świadczeń przyznanych na podstawie skontrolowanych wniosków zgodnie z terminami wskazanymi w ustawie. Jednostka wypełniała obowiązki organu właściwego wierzyciela w zakresie wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego i przekazywania dłużnikowi alimentacyjnemu i organowi właściwemu dłużnika informacji o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego, danych dotyczących organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne i stanu zobowiązań dłużnika alimentacyjnego. Realizowała również obowiązek przesyłania informacji gospodarczej do Biura Informacji Gospodarczej w sprawie dłużników alimentacyjnych.

(akta kontroli str.56 – 87,128 - 151)

IV. Prawidłowość sporządzania sprawozdawczości.

Podczas kontroli analizie poddano sprawozdania o symbolu Fundusz Alimentacyjny-G zamieszczone w CAS, sporządzane za I kwartał 2023 r. (wg stanu na 31 marca 2023 r.), za II kwartał 2023 r. (wg stanu na 30 czerwca 2023 r.), za III kwartał 2023 r. (wg stanu na 30 września 2023 r.) i za IV kwartał 2023 r. (wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.). Jednostkę obowiązywały następujące terminy przekazania sprawozdania do wojewody –

do 15 kwietnia 2023 r. – sprawozdanie za I kwartał 2023 r. , do 15 lipca 2023 r. – sprawozdanie za II kwartał 2023 r., do 15 października 2023 r. – sprawozdanie za III kwartał 2023 r. i do 15 stycznia 2024 r. sprawozdanie za IV kwartał 2023 r. Z historii zmian sprawozdania, wynika, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą przekazał przedmiotowe sprawozdania za pośrednictwem CAS: 5 kwietnia 2023 r. (za I kwartał 2023 r.), 7 lipca 2023 r. (za II kwartał 2023 r., 4 października 2023 r. (za III kwartał 2023 r.) i 15 stycznia 2024 r. (za IV kwartał 2023 r.). Sprawozdania zostały przekazane w obowiązującym jednostki terminie.

Podczas kontroli zestawiono dane wykazane przez jednostkę w sprawozdaniach kwartalnych za 2023 r. z przedłożonymi listami wypłat za okres od stycznia do grudnia 2023 r. Liczba świadczeń i wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego w sprawozdaniu kwartalnym podane są narastająco od początku roku. Kontrolującym przedłożono list wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.:

- Lista BG/000001/01/2023 z 20.01.2023 r. na kwotę 60.341,49 zł,
- Lista BG/000002/02/2023 z 17.02.2023 r. na kwotę 60.728,25 zł,
- Lista BG/000003/03/2023 z 23.03.2023 r. na kwotę 60.778,25 zł,
- Lista BG/000004/03/2023 z 29.03.2023 r. na kwotę 321,66 zł,
- Lista BG/000005/04/2023 z 20.04.2023 r. na kwotę 60.349,91 zł,
- Lista BG/000006/05/2023 z 22.05.2023 r. na kwotę 63.249,91 zł,
- Lista BG/000007/05/2023 z 30.05.2023 r. na kwotę 1.000,00 zł,
- Lista BG/000008/06/2023 z 16.06.2023 r. na kwotę 61.216,54 zł
- Lista BG/000009/07/2023 z 20.07.2023 r. na kwotę 59.943,94 zł
- Lista BG/000010/07/2023 z 27.07.2023 r. na kwotę 1.489,12 zł
- Lista BG/000011/08/2023 z 18.08.2023 r. na kwotę 59.256,87 zł,
- Lista BG/000001/09/2023 z 21.09.2023 r. na kwotę 56.972,35 zł,
- Lista BG/000013/09/2023 z 29.09.2023 r. na kwotę 1.000,00 zł,
- Lista BG/000014/10/2023 z 20.10.2023 r. na kwotę 47.250,00 zł
- Lista BG/000015/11/2023 z 23.11.2023 r. na kwotę 60.530,40 zł,
- Lista BG/000016/11/2023 z 29.11.2023 r. na kwotę 1.900,00 zł,
- Lista BG/000017/11/2023 z 30.11.2023 r. na kwotę 1.000,00 zł,
- Lista BG/000018/12/2023 z 14.12.2023 r. na kwotę 58.082,86 zł,
- Lista BG/000021/12/2023 z 20.12.2023 r. na kwotę 4.360,45 zł

łącznie na kwotę 719.772,00 zł.

Łączna kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wykazana w sprawozdaniu kwartalnym za IV kwartał 2023 r. – narastająco od początku 2023 r. (o symbolu Fundusz Alimentacyjny -G) wynosi 731.260,39 zł. W części A1 wykazano – 686.509,00 zł i w części A 2 (świadczenia w ramach zasady „złotówka za złotówkę”) – 44.751,39 zł.

Kwota wykazana w sprawozdaniu różni się od kwoty wynikającej z list wypłat za okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. o kwotę 11.488,39 zł. Na kwotę tą składają się właściwie potrącone z bieżąco wypłacanych świadczeń kwoty nienależnie pobranych świadczeń w wysokości 11.488,35 zł oraz kwota 0,04 zł. Z wyjaśnień kierownika OPS i przedłożonej dokumentacji wynika, że błędnie wykazano kwotę wyrównania świadczenia „złotówka za złotówkę” w kwocie 158,96 zł. w miesiącu lipcu 2023 r. w części A1 sprawozdania zamiast w części A2. Powyższa kwota została zaokrąglona do pełnych złotych.

Jednostka prawidłowo, zgodnie z objaśnieniami do sprawozdania, nie pomniejszyła w sprawozdaniu kwot wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (wykazanych w części A) o zwroty świadczeń nienależnie pobranych potrąconych w danym miesiącu z bieżąco wypłacanych świadczeń w wysokości 11.488,35 zł. Kwoty odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń bez odsetek wykazano właściwie w części C1 (wiersz 4) sprawozdania z zaokrągleniem do 1 zł.

W roku sprawozdawczym 2023 jednostka wykazywała decyzje o rozłożeniu na raty nienależnie pobranych świadczeń. Kontrolujący dokonali zestawienia danych ujętych w sprawozdaniu w części C.1 wiersz 3 z przedłożonymi dokumentami. Stwierdzono, że w sprawozdaniu ujęto 15 kwot na łączną sumę 30.936,16 zł. Dokonując analizy ustalono, że tylko cztery decyzje (kwoty: 5.400 zł, 14.500 zł, 3.500 zł oraz 999,99 zł) dotyczyły faktycznego rozłożenia na raty świadczeń nienależnie pobranych. W tych przypadkach organ wydał decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego następnie na wniosek dłużnika przeprowadzono osobne postępowanie celem ustalenia czy po stronie osoby zobowiązanej zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające rozłożenie zadłużenia na raty. Postępowania zakończono wydaniem decyzji określających sposób i terminy całkowitej spłaty zadłużenia wraz z odsetkami. Dyrektor OPS wyjaśnił, że pozostałe należności zostały spłacone jednorazowo, a Organ błędnie wykazał kwoty decyzji w sprawozdaniu jako decyzje, w których należności rozłożono na raty.

Ponadto kontrolujący dokonali porównania danych ujętych w części B wiersz 4 sprawozdania za IV kwartał 2023 r. z przedłożonym wykazem i poleceniami do księgowości dotyczącymi wygaszenia należności z tytułu świadczeń wypłaconych w zastępstwie alimentów (dotyczy należności, które wygasły zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów). Dane ujęte w sprawozdaniach odpowiadają kwotom wynikającym z zestawienia zaległości. Kwoty ujęto w sprawozdaniach za miesiące kiedy podjęte były wygaszenia należności poszczególnym dłużnikom alimentacyjnym.

Dane ujęte w części D1 sprawozdania kontrolujący zestawili z przedłożonymi raportami złożonych wniosków i wydanych decyzji w sprawach dotyczących świadczenia z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach. Dane ujęte w tej części sprawozdania są zgodne przedłożonymi wykazami. Ponadto kontrolujący dokonali porównania danych zawartych w sprawozdaniu w części F z wykazem dłużników alimentacyjnych w gminie, dla których gmina jest organem właściwym dłużnika (na ostatni dzień IV kwartału 2023 r.). Liczba wykazanych dłużników w sprawozdaniu w części F za IV kwartał 2023 r. (180 osoby) odpowiada liczbie dłużników w wykazie sporządzonym przez jednostkę kontrolowaną na dzień 31 grudnia 2023 r.

Dane ujęte w części E sprawozdania za IV kwartał 2023 r. zestawione zostały w wykazem rodzin, w których pobierane jest świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz wykazem osób uprawnionych do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (sporządzonymi na 31 grudnia 2023 r.). Dane ujęte w części E sprawozdania są zgodne przedłożonymi wykazami.

Jednostka terminowo sporządzała sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Stwierdzono uchybienie w zakresie danych zawartych w części A. Jednostka błędnie wykazała świadczenie „złotówka za złotówkę” w części A.1 sprawozdania zamiast w części A.2. (dotyczy jednego przypadku). Uchybienia stwierdzono również w części C.1 organ błędnie wykazał

kwoty decyzji w sprawozdaniu jako decyzje, w których należności rozłożono na raty (dotyczy jedenastu przypadków).

(akta kontroli str.88-127; 152-359)

V. Czy spełniony jest obowiązek wykonywania działań informacyjnych?

Na podstawie art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305) podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych są obowiązane do podejmowania działań informacyjnych dotyczących tego finansowania lub dofinansowania, przy wykorzystaniu różnych form i metod komunikacji. Podczas kontroli sprawdzano realizację priorytetu w kwestii związanych z realizacją obowiązków informacyjnych, wynikających z w/w ustawy.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą na tablicy ogłoszeń widnieje plakat zawierający wszystkie wytyczne według wzoru plakatu informacyjnego dotyczącego zadań finansowanych z budżetu państwa. Również na stronie internetowej ośrodka w zakładce Dział Świadczeń Rodzinnych, Alimentacyjnych i Wychowawczych widnieje informacja dotycząca finansowania z budżetu państwa zadań z funduszu alimentacyjnego.

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – w toku kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów prawa w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Niemniej jednak stwierdzono uchybienie dotyczące braku u sześciu osób zajmujących się realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, upoważnień do podejmowania działań i prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych oraz przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego. Uchybieniem w działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie były również niespójne zapisy zawarte w regulaminie organizacyjnym odnośnie struktury organizacyjnej, w oparciu o które działa Ośrodek, a także niespójność tych zapisów z innymi dokumentami związanymi z działalnością jednostki w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
- rzetelność – na podstawie skontrolowanej dokumentacji stwierdzono, iż kontrolowane zadania były realizowane w sposób rzetelny. Niemniej jednak stwierdzono uchybienie w zakresie błędnie wykazanego świadczenia „złotówka za złotówkę” w części A.1 sprawozdania zamiast w części A.2. Uchybienia stwierdzono również poprzez błędne wykazanie kwot decyzji dot. świadczeń nienależnie pobranych w sprawozdaniu jako decyzje, w których należności rozłożono na raty.

Na tym kontrolę zakończono i dokonano wpisu do książki kontroli pod poz. 30. Kontrola w zakresie zasadności przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, rzetelności i terminowości realizacji przez organ właściwy wierzyciela obowiązków wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w okresie

od 1 stycznia 2023 r. do 8 lutego 2024 r. oraz prawidłowości sporządzania sprawozdawczości wykazała uchybienia dotyczące:

- braku upoważnień do podejmowania działań i prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych oraz przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego u osób zajmujących się realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- niespójne zapisy zawarte w regulaminie organizacyjnym odnośnie struktury organizacyjnej, w oparciu o które działa Ośrodek, a także niespójność tych zapisów z innymi dokumentami związanymi z działalnością jednostki w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- błędnego wykazania świadczenia „złotówka za złotówkę” w części A.1 sprawozdania zamiast w części A.2;
- błędnego wykazania kwot decyzji dot. świadczeń nienależnie pobranych w sprawozdaniu jako decyzje, w których należności rozłożono na raty.

Z uwagi na stwierdzone uchybienia, zalecam:

- weryfikację i rozszerzenie upoważnień pracowników zajmujących się realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań w tych sprawach oraz przekazywania do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego (art. 8c ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów);
- uaktualnienie regulaminu organizacyjnego OPS w zakresie struktury organizacyjnej, w szczególności podziału na działy i nazewnictwa stanowisk oraz jego ujednoczenie z pozostałymi dokumentami związanymi z działalnością jednostki w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- rzetelne przedstawianie danych zawartych w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym,

POUCZENIE

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 i art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) oczekuję w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz bieżącego wykonywania zaleceń.

Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z poważaniem

WOJEWODA LUBUSKI

Marek Cebula

Do wiadomości:
Burmistrz Miasta Kostrzyna nad Odrą